

Ivo Kahánek

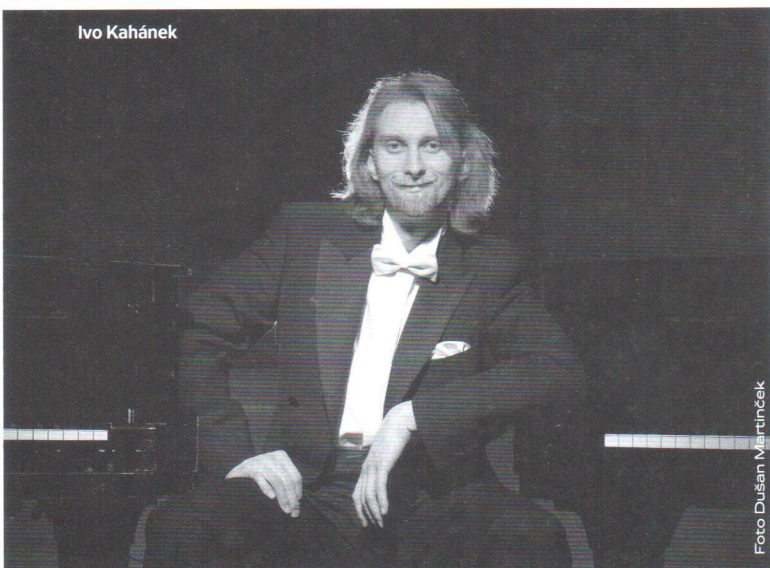

Foto Dušan Martineček

(vyjma ovšem nervózního závěru) a s hráčským vkusem – s úspěchem usiloval o široký dynamický rejstřík a vyvaroval se u toho nekultivovaných fortissim, v této skladbě často slýcháných. Pódiové stálíce hráče svádějí k ozvláštňování, leckdy vítanému, „objev“ konfušní melodie vnitřních hlasů (přelévající se z altu do tenoru!) v opakování triového tématu A dur (sostenuto) mě ale neoslivil. Totéž platí pro závažnou (protože nesčetněkrát zopakovanou) doprovodnou figuru – duolu s triolou – v následujícím tématu (cis moll), na můj vkus manýristicky zpožděvanou a „zdrnutou“, a proto intonačně nezřídka až „wagnerovsky“ velkorysou. (Poznámka k ladění: v této skladbě důležité vysoké f⁴ bylo od počátku pod tónem, bylo ostatně stejně málo uspokojivé jako celý diskant.)

Schumannovy Symfonické etudy patří k nejblyštivějším klenotům romantické literatury, u nás se příliš často nehrají a klavíristovi, jenž si poradí s jeho obtížemi, se odmění posluchačským uznáním. Kahánek hrál sice „jen“ tučet etud (rozumně vypustil „nepovinnou“ posthumní pěťici), avšak zato s hlubokým vhladem, technicky znamenitě (3. část!), výrazově přesvědčivě (osvěživé změny v repetičích, např. v pedalizaci), celkově chytře a velice muzikálně. Někde opět trochu „kouzlil“ s hlasovými preferencemi a dejme mu ještě čas dozrát k dokonalé úhozové kvalitě lyrických ploch i k větší temporytmické rozvaze ve vypjatých místech. Jakkoli to ještě nebyl „světový“ Schumann, byl poctivý, poučený a nadaný – a především s výrazným potenciálem dalšího uměleckého růstu.

Vítané zpestření romantického programu přinesla trojice *Scarlattiho sonát* (K 380, 9, 96). Kahánek je hrál trochu chladně, po horowitzovsku, ale s pěknými trylky (na nich často Scarlatti stojí, nezaškodilo by ovšem popřemýšlet o jejich „baroknějším“ uchopení, tj. o trochu menší hustotě, přinášející kýžený klid, a o tom, že v 18. století se hrávaly shora) i perlivými pasážemi a repetovanými tóny. A co příště vybrat z oné bezbřehé pětistovky sonát alespoň jednu méně známou?

Vrcholem večera byla *Chopinova* třetí *Sonáta h moll*. Tady si Ivo Kahánek vedl navšost přesvědčivě a sejmul ze mě sice étericky lehký, ale patrný příkrov posluchačské nervozity, jež na mě dotud z pódia doléhala. Ocenil jsem klavíristovo mladistvě nadšené pojetí slavné skladby, opřené o zvukovou a agogickou vybranost a vyrovnanost (báječné lehkonohé scherzo!), solidní techniku a hráčskou inteligenci (záživný příběh volně věty). Jistou pamětovou nepohodu v levé ruce na počátku finále umělec bohatě vyvážil pevnými nervy v závěru, jehož se tentokrát zmocnil opravdu svrchovaně, ustál nebezpečné tempo a – finis coronat opus – dovedl skladbu

i celý recitál, za nějž si posléze vysloužil vděčný a obdivný potlesk publika, ke šťastnému konci.

Trochu mě ovšem zaskočil v prvním ze tří přídavek (*Schumann: O cizích zemích a lidech, Janáček: Štěbetaly jak laštovičky, Chopin, Fantazie-impromptu, op. 66*), v němž „povýšil“ doprovodný tón a – vždy poslední notu druhého a čtvrtého taktu ad. – na tón melodický. Žila-li by ještě Valentina Kameníková, třetina sálu by zaslechla její pověstný neomařený sykot: „Špáátně cééetl, špáátně cééetl!“ ■

DALŠÍ Z KONCERTŮ FESTIVALU EUROART

Praha, Lichtenštejnský palác

➤ Zdeněk Šesták

Bývám častým hostem komorních koncertů pořádaných v rámci festivalu Euroart. Hlavním souborem a garantem tohoto zajímavého dění v komorní hudbě, které zaštiťuje Livia Klausová, je **Stamicovo kvarteto**. Na programech se objevují kromě tohoto ansámblu i soubory zahraniční, jak už napovídá poslání této potřebné akce. Poslední z koncertů se konal 15. 2. 2011 v Sále Martinů. Byl to vskutku krásný večer, na němž se kromě Stamicova kvarteta podílel vynikajícím výkonem i pianista **Václav Mácha**. Stamicovci hráli celý večer ve vrcholné formě; pokud mohu soudit nejen z tohoto koncertu, jejich interpretační umění se i nadále po všech stránkách prohlubuje a svědčí o zralém mistrovství. Přednes raného *Kvarteta E dur, op. 15 J. B. Foerstra*, rovněž tak autorova *Komorní hudba pro klavír a smyčcové kvarteto, op. 138*, obě díla ostatně velice málo frekventovaná, nikoho nenechala na pochybách, že Stamicovci vyhmátli beze zbytku osobitou notu Foerstrova lyrismu i jeho adekvátní estetickou uměnost.

Pianista **Václav Mácha** byl rovnocenným partnerem i v závěrečném stavebně velice rozmáchlém *Klavírním kvintetu Jeana Sibelia*. Tato komorní skladba obohatila naše znalosti o dílo finského skladatele, jenž je u nás prezentován převážně jako autor symfonické hudby. Proto díky i za tento dramaturgický počín.

Velmi bych chtěl ostatně pochválit dramaturgii tohoto koncertu, že se soubor neobával zařadit i dílo současného autora *Michala Müllera* (1956). Jeho *IV. smyčcový kvartet*, nazvaný v podtitulu „*Obrazy a zrcadlení*“, je dílem vzbuzujícím respekt. Pětídílná skladba, věnovaná památce autorova otce, známého pražského houslisty a muzikologa (J. K. Krump-holz), je po sémantické stránce inspirována touto událostí. Celé dílo se pohybuje převážně jakoby ve ztišené „meditativní“ poloze, nejde vůbec o nějakou dynamicky vnějškově vyhocenou zvukovou gestiku. Pracuje se tu spíše s individualizovanými quasi útržky. Žádné pseudoromantizující postupy a appassionato, spíše delikátní harmonické novotvary, vzdáleně odvozené z technik polské kompoziční školy (Lutoslawski?). Autor se neobává v rámci tohoto slohu jako velice účinný výrazový kontrast uložit do díla i partii barokně-homofonných ploch, což jen ukazuje na jeho úsilí o integrující „postmoderní“ obsahovost. Dílo mělo zasluženě vřelý a upřímně vyjádřený ohlas u plného sálu.

A tady jsme částečně u merita věci. To jen dosvědčuje, že nějaké apriorní obavy ze soudobé hudby jsou nesmysl. Jde jen o to vybírat smysluplné věci a interpretačně se za ně postavit. To je vše, jinak budeme z hlediska obecného dění v hudbě platit za nepoučitelné staromilce. Proto díky Stamicovcům za to, že si tohle nebezpečí uvědomují a že v živé praxi naplňují poslání vytčené již při zrodu tohoto vzácného ansámblu. ■